

VÝJIMEČNÝ ROMÁN
O TAJEMSTVÍ, VZTAZÍCH
A NUTNOSTI ZAPOMÍNAT

ta druhá

MARTA ROJALSOVÁ

HOST

TA DRUHÁ

ta druhá

MARTA ROJALSOVÁ

BRNO 2018

Translated from Catalan by Olga Čtvrtníčková
and David Utrera Domínguez
Copyright © Marta Rojals, 2014
Published by arrangement with RBA Libros S.A., Spain
Translation © Olga Čtvrtníčková, David Utrera Domínguez, 2018
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2018
(elektronické vydání)

Překlad této knihy podpořil Institut Ramon Llull
This book was translated with the help of a grant
from the Institut Ramon Llull

ISBN 978-80-7577-379-1 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7577-380-7 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7577-381-4 (Formát MobiPocket)

Každý večer se v oknech, na balkonech a na terasách jednoho města rozsvítí tisíce obrazovky. Modré obdélníky ve žlutých obdélnících, bílé obdélníky v černých obdélnících. Na tři sta tisíc tajemství kolujících rychlostí milionů bitů za sekundu, kabelem, optickým vláknem nebo přes wifi ihned odpovídají příslušná protitajemství. Před okem webkamery se odhaluje rameno, zářící řádek chatu zrychluje tep i počet úhozů. Utajený vzkaz pod peřinou, zatímco někdo jiný v koupelně splachuje. Důvěrné údaje, nicotné jako lidé sami, avšak s ničivým potenciálem, se kterým by si neporadila ani záchranka. Pro toho, kdo tajemství vysílá, i pro toho, kdo je přijímá, je předejít zkáze naprosto zásadní. Je to jako zabránit výbuchu na palubě plně obsazeného letícího airbusu A380. Každé tajemství musí mít svoje protitajemství, které je neutralizuje. Jinak dojde k výbuchu, na řadu přijdou oběti a bolest. Musí tady být nějaká záhada, která tuhle rovnováhu udržuje, protože prudké uvolnění tak ohromného množství nahromaděné energie by mohlo zničit celý svět.

Nazítrí ráno se všude na Zemi, kam dosáhnou sluneční paprsky, rozsvítí jiné obrazovky. Lidé se probouzejí, vedou děti do školy, studují, jdou do práce. Do měst přijíždějí auta a vlaky a zase z nich odjíždějí. Letadla létají z jednoho konce planety na druhý a na mapách vyšívají paraboly. Všechna tato energie se kompenzuje opačnou energií, jež udržuje svět v rovnováze. Která část této energie směřuje ven a která dovnitř? Teorie říká, že ve vesmíru je látka, kterou bychom mohli označit za „ověřitelnou“, a pak taky temná hmota, což je ono prázdno, ono nic. Povaha této temné hmoty je zřejmě příčinou toho, že vesmír, jak ho známe my, se poklidně rozpíná

a nezničí sám sebe. Všechno lidské konání je od rána do večera poháněno jasnou energií, ale také energií temnou, skrytou. Když jedna vyvažuje druhou, je nastolena rovnováha.

ÚNOR

„Natural devadesát pět za padesát na trojce.“

Anna zadává PIN do platebního terminálu, který jí podal prodavač. Nel jí řekl, ať vezme za padesát, protože v pondělí jdou vždycky benzinky s cenami dolů, aby srovnaly statistiky v porovnání se zbytkem Evropy. Anna to tak nebere: klidně by tam jela vlakem, ale Nelovi by to připadalo nevhodné.

„Zajdem si na něco menšího?“

„Nevydržíš domů?“

Annin hluboký hlas se v tichu zdá ještě hlubší. Nel si promne liščí plnovous.

„Jak dlouho už jsi nic nejedla?“

Anna neví. Ale zato si přesně pamatuje, že naposledy po nich v této kavárně chtěli třináct eur a padesát centů za dvě vody a dvě rozměklé bagety. Taky si pamatuje, že tehdy si s tou částkou nelámali hlavu. Byl to jenom bezvýznamný detail v moři drobných výdajů: kávičky, zmrzlinky, pití, dálnice, parkování. Drobných a ještě drobnějších, které ji ani nenapadlo vykompenzovat dépéháčkem z barevných tonerů do tiskárny, offsetového papíru a počítačového materiálu. Dneska si účet za benzin schovává do peněženky, ale do auta nenastupuje.

„Teď budu řídit já.“

Nel si nadzvedne sluneční brýle a paží se opře o volant. Narezlé vlasy mu zazáří v paprscích zapadajícího slunce. Potemnělý Annin pohled prochází skly jejích brýlí, stejně jako modrými zorníčkami řidiče.

„Jsem v pohodě, sakra, proč sis vzal do hlavy, že na tom musím být bůhvíjak špatně?“

„Vždyť jsi skoro ani nespala.“

„Vystup, no tak.“

Kabelku hodí na zadní sedadlo, neposlušné lokny si rychle sváže do culíku a sedne si na místo řidiče. Už nechce vidět ani žádné další nedočkávané turisty, ani zazimované plážové bary, ani svázané bílé tyčky, ani kempy s ošuntělými bungalovy a zrezivělými karavany. Všechny kruhové objezdy by už nejraději měla za sebou, už by se chtěla napojit na dálnici, zařadit se do levého pruhu a sčítat všechna čísla na espézetkách aut, která předjede až do výjezdu z městského okruhu. V kabelce jí sotva slyšitelně zapípá mobil. Nel se otočí.

„Mám se podívat?“

„Ne! Ne.“

Ozývají se syntetické zvuky samby. Nel přečte z displeje:

„Cati.“

„Neber to.“

„Promiň, jo, ale to je můj mobil.“

Nel potřebuje po tolika hodinách nějakou komunikaci. Ráno dělal Anně tajemníka pro tchány, Lauru, Joana, Mei a Raquel. Pohřeb v pondělí je jako stvořený pro výmluvy.

„Ahoj, Cati, čau... Ne, ne, řídí, už jedem zpátky. Jó, jasně, ona to ví... Dobrý, jo, jo, trochu unavená, ale jinak dobrý, v klidu. Ne, moc lidí ne, ale v po... Že moc li... Kde seš, přerušuje se to... Tak jo... To je dobrý... Jo, jasně, vyřídím... Přerušuje se to... Tak jo, čau, dobrý, čau...‘ Přerušilo se to.“

„Nezmínila se o nějaké schůzi?“

„Samozřejmě že se o žádný schůzi nezmínila. Říkala, aby sis vzala volno, jak dlouho budeš potřebovat.“

Kdyby nebylo tak pozdě, Anna by si doma sedla k počítači a dělala by ještě něco do práce. Ale Nel jí to nedovolí.

Připraví jí večeri a v koupelně jí zapne radiátor hodinu předtím, než půjde spát. Anna bude protestovat, protože už není taková zima, vždyť on v létě pouští klimatizaci jenom na nejnižší stupeň. A Nel jí znovu slíbí, že letos v létě ji bude zapínat na maximální výkon.

První měsíc utekl strašně rychle. Teď Anna sedí u počítače a před Googlem si upravuje brýle, dřív než se Nel vrátí ze schůze firemního výboru. Propouštění je na všech titulních stránkách zpráva číslo jedna, dokonce i v samotném deníku: na ulici zůstalo třicet procent jeho zaměstnanců. Únava vyvolaná neustálými domněnkami vyprchala: kvůli externalizaci obchodního oddělení přišel Nel o práci. Křivka v jeho grafu dosáhla vrcholu. Anna si jemně natáčela na prst pramínek vlasů za uchem.

Když se ukázalo, jak to všechno je, dostavila se zvláštní úleva: konečně věděla, na čem jsou, co se stalo a jak to všechno skončilo. Vlastně si to nacvičovali už několik měsíců, od té doby, co jim kolem uší prosvištěly jako kulka drby jednoho bývalého zaměstnance z personálního. Celou tu dobu je Nelův strach doprovázel u stolu, v ložnici, ctili ho s posvátnou úctou. Vytahovaly se dva talíře, práskaly dvoje dveře, na obou koncích bytu se zapínaly počítače. Ten její v malém pokojíku u chodby a ten jeho na sedačce, v pracovně, v kuchyni, v obývací, kde se jeho majitel utápěl v nutkavém sledování seriálů v původním znění. Anna hledala klid za zdí, za zavřenými dveřmi, za špunty do uší, aby se jí v noci nezdálo o odpočítávání, o hničících vnitřnostech, o mrtvolách v pytlicích hozených do moře.

Když si Anna tu zprávu zběžně přečetla, zůstala jako opařená, prsty jí ztuhly na klávesnici. Už neviděla komentáře čtenářů, demagogická velká písmena, pravopisné

chyby, nesprávně umístěné čárky. V hlavě jí tancovala poloprůhledná grafika: modrá čára byla Nelova a žlutá její. Interval modré dosahoval rozpětí čtyřiceti let a žluté třiceti osmi. Křivky obou barev měly podobný průběh: první akademický úspěch — univerzita, prvotní křivolaké cestičky konečně vedoucí k pracovní stabilitě a najednou strmý ekonomický růst, jehož každý z nich ve svém oboru docílil: Nel ve vyhlášeném celostátním deníku, jak sám pojmenoval svoje pole působnosti, a Anna v Catině grafickém studiu, jak si sama nazvala svou doménu.

Anna si v mysli promítla posledních pět let. V nejvýše položeném bodě se modrá a žlutá linka spojovaly v rajskou zelenou: to byl ten „vrchol“. Cestovali tehdy do Spojených států, Finska, Japonska. Byl podzim, a tak si znovu střihli New York. Když se jim v poledne nechtělo domů, zašli si na menu. O víkendu se nechali inspirovat doporučeními z příručky *Time Out*. Jednou v zimě jí Nel koupil auto, sto šedesát koní. V létě si pronajali apartmán na Menorce. Pak tam jeli zase. A další léto se všechno opakovalo. V páru má opakování dvě možná vyústění: rozchod, nebo pořízení potomka. Já chci takovou malou holčičku, krásnou jako ty. Nele, takové věci prostě musí přijít spontánně, samy od sebe. Dovol, abych se zasmál: jak chceš mít dítě spontánně, když i objednání pizzy plánuješ měsíc dopředu. Anna to vzdala, neměla na vybranou: no tak dobře, snad příští rok.

Ale ten vrchol se najednou začal zachvívat. Bylo to jen sotva slyšitelné cvaknutí v prostoru a čase. V tu chvíli si toho ani nevšimli. Kdy to bylo, co se Anna jednou u oběda zmínila o tom, že jeden klient smlouval o ceně? Byla to neviditelná maličkost, ani Nel už si na to určitě nepamatuje. Pro něj byl ekonomický hazard jeho partnerky

pravidelnou záhadou, stejně jako menstruace: kvartální DPH, zálohy na daň, daňové přiznání. Nel si všiml pobouření mezi zaměstnanci až ve chvíli, kdy jim v novinách začali sahat na plat. Onoho osudného patnáctého března se Nel a jeho kolegové shromáždili na náměstí Catalunya s klidným vědomím: mnohým už snížili plat na tisíc eur, obecně známá potíž jejich generace. Nikoho z nich by ani ve snu nenapadlo, že se jednou ocitnou v situaci, kdy jim někdo hodí doprostřed náměstí pracovní smlouvu na tisíc eur a oni se o ni poperou jako hladoví lvi o kus masa.

Během těch prvních dní, co byl Nel doma, udělali několik unáhlených rozhodnutí. Nel navrhl, že si přestane platit zdravotní připojištění, a Anna zase přišla s tím, že prodá svoje auto. To béemvéčko je dárek ode mě, Ani, tak aspoň trochu předstírej, že tě to mrzí. Nel označuje BMW jménem, jako by to bylo dítě. Přestože je to auto napsané na Annu, ona jezdí všude na kole, auto si bere jenom na pláž. A co kdybychom ho nechali stát na ulici? Nel to jen mlčky odkýval. Dohodli se, že si oba zruší zdravotní připojištění. Do budoucna si tak Anna může jen nechat zdát o nadstandardním poporodním servisu v jednolůžkovém pokoji na nějaké soukromé klinice. Říkala si, že v nejhorším případě vždycky může jít uklízet, jako její máti, možná to má v genech. Myslela to vážně, jako všechno, nad čím přemýšlí a co zvažuje, když hledá plán B, když se snaží vzchopit a jít dál.

A tak si Anna nastaví svoje GPS. Je nejvyšší čas mít děti: najde cestu. Raději je nemít: přenastaví trasu. Vzchopit se a jít dál, najít rovnováhu. A jelikož Nel je taky součástí balíčku, zdarma najde cestu i jemu: Cati má kontakty, Cati má spoustu klientů z nakladatelství,

její bývalý se zná s lidmi z ministerstva. Ale Nelova samolibost vnímá pomocnou ruku jako morální políček. Netlač na mě, jasný? Chci dělat věci, jak se má. A navíc: možná právě teď je ta doba, kdy bych se mohl pustit do toho nakladatelství. Kdybysme do toho šli s Joanem spolu, on je dobřej na tu obchodní stránku a já bych se mohl po odpoledních věnovat svému románu. Ale druhý den už je to zase drama: Achjo, nevím, co mám dělat, každej, na koho bych se mohl obrátit, je na tom stejně jako já, nebo ještě hůř. Anna mu jen mechanicky připomene: A co to nakladatelství? Ale Nel vidí všechno černě. Na to, aby člověk mohl do něčeho takovýho jít, potřebuje sponzory, počáteční investici, úvěr, a to všechno zrovna teď... A tak to Anna zkusí znovu: A co kdybys řekl strýcovi, jestli by nám nesnížil nájem? Ale v tomhle má Nel jasno. Včera, dnes, zítra a jednou provždy: Ne.